

Sygn. akt I NWW 169/21

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z wniosku obrońcy oskarżonego S. K.
o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Szczecinie M. S. od orzekania w
sprawie o sygn. IV Ka 1262/21,
na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 4 listopada 2022 r.,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego 14 grudnia 2021 r. (data prezentaty) wpłynął wniosek aplikanta adwokackiego W. G. (działającego z upoważnienia adwokat G. C., obrońcy oskarżonego S. K.) o wyłączenie – na podstawie art. 41 k.p.k. – sędziego M. S. od rozpoznania sprawy IV Ka 1262/21, przed Sądem Okręgowym w Szczecinie.

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie wskazano m.in., że w trzyosobowym składzie rozpoznającym apelację oskarżonego udział bierze sędzia, która powołana została na stanowisko sędziego sądu okręgowego po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – M. S., a procedura nominacji, w której wzięła udział ww. rzutuje na jej niezawisłość, bezstronność i niezależność.

Aplikant adwokacki przywołał również uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlegał pozostawieniu bez rozpoznania. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1184) po sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może zastępować adwokata przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu. Aplikant adwokacki nie może zatem zastępować adwokata przed Sądem Najwyższym.

Znajduje to zresztą odzwierciedlenie w upoważnieniu z 1 grudnia 2021 r. udzielonym przez adwokat G. C. aplikantowi adwokackiemu W. G., które to upoważnienie obejmuje zastępstwo przez „sądami wszystkich instancji”, a nie obejmuje zastępstwa przed Sądem Najwyższym (zob. k. 7637 akt dołączonych).

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że rozpatrywany wniosek wiąże się z ogólnym stwierdzeniem, że wskazany w nim sędzia został wyłoniony w procedurze konkursowej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w myśl obowiązujących regulacji ustawowych. W ślad za tak generalnie określoną podstawą wniosku o wyłączenie sędziego nie wskazano w nim jednak żadnych zarzutów, które mogłyby faktycznie wskazywać na ewentualny brak niezawisłości sędziego SSO M. S.. Jednocześnie kwestionowane we wniosku regulacje ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa były między innymi przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, „wyrokiem z 25 marca 2019 r., w sprawie K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21, pkt 5).

Na marginesie, odnosząc się do uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP), a więc wiążą bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Dlatego niedopuszczalne byłoby oparcie rozstrzygnięcia sądowego na uchwale Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., która w wyniku wyroku TK utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją i z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi.

Tym samym, w świetle art. 430 § 1 i art. 429 § 1 k.p.k., biorąc pod uwagę art. 77 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze wniosek aplikanta adwokackiego należało pozostawić bez rozpoznania.

[as
at]